

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR.
IX-1007 21 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Įstatymo projektą paskatino rengti šiemet smarkiai išaugusios palūkanos už būsto paskolas, kurios namų ūkiams tampa nepakeliama našta. Dėl pastarųjų kilimo bankai augina savo pelną, kuris šiemet planuojama sieks beveik milijardą eurų, o tai dvigubai daugiau negu praėjusiais metais. Finansų ministerija ir Lietuvos bankas svarsto papildomai apmokestinti bankų pelną, kurį didina ir išaugusios palūkanos už būsto paskolas.

Parengto projekto tikslas įtvirtinti, nuostatą, kad nuolatiniai Lietuvos gyventojai apskaičiuodami ir deklaruodami pajamas už 2023 metus, gali iš jų atimti palūkanas už vieną paimtą kreditą, taip sumažindami išaugusių paskolų palūkanų poveikį namų ūkiams.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projektą parengė Seimo narys Vytautas Gapšys.

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metų Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme įtvirtinta, kad nuolatinis Lietuvos gyventojas 2009 metų ir vėlesniais mokesčiais laikotarpiais iš pajamų gali atimti palūkanas už vieną paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam gyvenamajam būstui statyti ar įsigyti arba palūkanas už vieno gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą), jeigu toks kreditas yra paimtas ir rašytinis susitarimas dėl gyvenamojo būsto, kuriam statyti ar įsigyti paimtas kreditas, statybos ar įsigijimo arba finansinės nuomos (lizingo) sutartis sudaryti iki 2009 m. sausio 1 d. Tokios palūkanos gali būti atimamos visą kredito ar finansinės nuomos (lizingo) sutarties galiojimo laiką, atsižvelgiant į Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme iš apmokestinamųjų pajamų atimamų gyventojų patirtų išlaidų sumai nustatytus apribojimus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūloma papildyti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnio 1 dalį, reglamentuojančią atvejus, kada iš pajamų gali būti atimamos gyventojo patirtos išlaidos, nauju 5 punktu, įtvirtinančiu nuostatą, kad nuolatinis Lietuvos gyventojas deklaruodamas 2023 m. pajamas iš jų gali atimti 2023 m. Lietuvos Respublikoje veikiančiai finansų įstaigai, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme, sumokėtas palūkanas už vieną paimtą kreditą (arba jo dalį) vienam Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiam gyvenamajam būstui statyti ar įsigyti arba palūkanas už vieno Lietuvos Respublikos teritorijoje esančio gyvenamojo būsto finansinę nuomą (lizingą). Pažymėtina, kad kreditas ar jo dalis turi būti paimti Lietuvos Respublikos teritorijoje įregistruotose finansų įstaigose; gyvenamasis būstas įsigytas, statomas ar nuomojamas (lizinguojamas) esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus įstatymo projektą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymas įtakos korupcijai ir kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Reikia keisti Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą ir jį lydinčius poįstatyminius teisės aktus.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai atitinka visas teisės aktų nuostatas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia Įgyvendinamųjų teisės aktų, - kas ir kada juos turėtų priimti:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Mūsų preliminariais skaičiavimais valstybės biudžetas galėtų netekti iki 110 mln. eurų pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio. Minėtą netekimą siūlome kompensuoti papildomai apmokestinant šiemet neplanuotai išaugusį bankų pelną, kuris planuojama sieks 1 milijardą eurų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

„palūkanos už paimtą kreditą“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.